

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi újság

Előfizetési árak:

Hétfőre 70 leu, félévre 35 leu, negyedévre 18 leu.

Egyes szám ára 150 leu.

Felelős szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

Farkasok olázkodnak a nyáj körül.

Élénken emlékszünk még arra, hogy amikor Erdély román imperium alá került s a közhatalmat itt a román kormányzó-tanács vette a kezébe: csakhamar egy érdekes társaság verődött össze magyar emberekből, amely „Ujvilág” címen lapot alapított Nagyszebenben a kormányzó-tanács székhelyén s lepedő alaku lapjában nagy hangon hirdette az új helyzet változhatatlanságát, fejtegette az ezzel kapcsolatos világnézeteit, kioktatta ezekre nézve az erdélyi magyarságot s nagy bőbeszédűséggel tanácsolta, hogy nyugodjék ezekben bele és legyen megértő új helyzetében.

Mind olyan dolgok, amelyekre semmi szükség sem volt. Ugye nem mindig azért keletkeznek irodalmi vállalatok, hogy a közönségnek szüksége volna szakra, hanem, mert alapul szolgálhatnak azok az egyéni érvényesülésre.

Ilyenforma színezete volt az „Ujvilág”-nak is. Némely lapok véleménye szerint, az új lap alapítói a kormányzó-tanács kegyeit is élvezték. Ezt nem állítom, de az tény, hogy amikor a kormányzó-tanács Nagyszebenből Kolozsvárra tette át székhelyét, az „Ujvilág” is oda költözött, később pedig — tán az egységesítés kezdetén s a kormányzó-tanács feloszlásával — Bukarest vízéin evezett, mindaddig, amíg — minden dopingolás dacára — észrevétlenül elszenderült.

A lap alapítói és szellemi munkásai közül némelyek bekerültek az első parlamentbe, mindnyájan tudjuk, milyen módon. Annak feloszlása után pedig a kifacsart citrom sorsára jutottak és azt hittük, hogy végleg letűntek a szomorú szereplés homályos színpadáról.

Ebben nagyot tévedtünk. Hja, a tavasz langy melege s csirát duzzasztó esője a kifacsart citromok magjából is életet fakaszt s így az „Ujvilág” révén egykor az erdélyi magyarság belégitására szövetkezett férfiak is kezdenek éledni s ujabban éppen a Székelyföldet szemelték ki áldástalan működésük színterül.

Állítólag Háromszéken már nagy sikereket értek el. A legkézzelfoghatóbb siker azonban Brassóban mutatkozik, ahol az érdekcsoporthoz tartozók egyike vasbotot verte a fejébe a „Brassói Lapok” főszerkesztőjének az általuk felállított politika megértését. Hallomás szerint, Udvarhelyvármegye lett ujabban a hadművelési színtér. Itt kezdődik a maszlagolás megteremtése ígéretével, s vasbotok meggyőző erejével. Értesülés szerint, jövődől politikájuk megalapozásához új bankot szándékoznak először létesíteni s ehhez gyűjtönek részvényeseket.

Óvatosságra intjük székely véreinket. Fel ne üljenek a hamis csábígéretre. Nem gondolhatják, hogy itt ismeretlen idegen egyének hoznak boldogító árkánomokat.

Legyenek bizalommal régi önzetlen vezetőik iránt, akikben még sohasem csalatkoztak. Sz. Szakáta Péter.

Virágos fák,

zöld mezők látása gyönyörködteti a lelkeket, de amikor a ragyogó május búbája borít virágzemfedőt a kevés elelőtt még kietlen tájra, az emberek lelkét elfogja valami aggodalom, mert májussal együtt beköszöntött az új adók kivetésének ideje is.

Egyes lapok, ismertette az új adók kivetésének módjait, elismeréssel szólnak azok igazságos, méltányos és mérsékelt voltáról; de amikor azt látjuk, hogy éppen a közelmúltban az állam járt elől az árdragítás terén a vasuti szállítás, az állatkiviteli engedély díjának, a gyufa árának stb. stb. emelésével, mikor ezen indirekt adók fokozott emelése állami érdek, alig lehet elhinni, hogy az új adók kivetésével az adózók válláról számba vehető teher levétessék.

Az új adók az adózó jövedelmének 20—22 %-ából fognak állni. Ideális adórendszer lenne, mert fixrozva van, hogy mit keres az adóalany és e keresetből, mit kell az államháztartás céljaira beszedni. Ámde nagy kérdés az, miképp lesz a jövedelem kiszámítva.

Ma, amikor ipar és kereskedelem pang, a földműves szabad mozgása különböző államintézkedések folytán guzsbakötött, mikor üzletlenség miatt a megtakarított tőkéske öröklődik föl, a váltó nő, értékek vándorolnak idegen kezekbe, vagy nehéz gond út tanyát az eddig megelégedett hajlékokban: honnan kerül elő a mindennapi kenyér, — a jövedelem kiszámítása a

legnagyobb körültekintést, s a kitartási előadó urak részéről a méltányosság és a való igazság figyelembe vételét igényli, — mert ha az adózás nem vet számot a jelenbeni viszonyokkal, ha nem akarja észre venni, a valutáris viszonyok bizonytalanságát, a minden téren mutatkozó pénztelenséget, a munkaalkalom hiányát, a vásárlási kedv és alkalom elmaradását, — vehet ki akármily nagy adót; de a közviszonyok kedvezőtlen volta mellett pár év múlva nem lesz, aki ezeket az adókat beszedtesse.

Nagyon is érthető, hogy az államháztartás terheit hordozni mindenkinek kötelessége s ma fokozott mérvben kell e terheket hordozni. Azonban akkor, amikor azt látjuk, hogy különben is nyakig vagyunk a „fizetésben”, a kivető bizottságok részéről a legnagyobb körültekintést s ami a legfőbb: igazságos elbánást várunk. E bizottságok nem azért alakítottak, hogy egyes előadókat esetleg: téves vagy légből kapott adatai alapján az adózók megnyomortítását elősegítsék, hanem azért, hogy mindent figyelembe véve, igyekezzenek az igazságot megközelítve, elviselhető adót vetni ki egyesekre. Az adózás ma házról-házra történvén, a bizottság könnyebben betekinthez az adózó életviszonyaiba, de ugyanakkor a csalóka külszínnek sem szabad a bizottságot tévedésbe ejtenie. A cifra sallang gyakran nyomort takar, csak az emberi hiúság áldoz igen sokszor a külszínnek.

A bizottsági előadó uraktól pedig csak egyet kérünk, — amikor azt hiszik, hogy az állam érdekeit szolgálják, vigyázzanak, nehogy az állam ér-

Laci és Elek.

II.

(Befejező közlemény.)

Receák, valódi nevén: Birtalan Laci, különben sem tanult volna. Már a hatodik télen jár iskolába, Szentmártonnaptól virágvasárnapig tartván a tanév, illetve az iskolabjárás. Laci hat iskolai év alatt sem tanulta meg az olvasás és írás mesterségét, annyira, hogy bár saját nevét le tudná írni. Nem mintha az valami nehéz munka volna, de mert ehhez semmi kedvet sem érzett magában. Annál nagyobb előszeretettel vakargatta a kántortanító teheneit, tisztogatta a pajtát s mint legügyesebb gombozó és láncszemező, akivel csak játszott, mindenkitől elnyerte a gombjait és láncszemeit. Mikor már félték vele játszani a többi gyermekek, időtöltés kedvéért faragásált mindenféle játékszert, liliputi gazdasági szerszámokat, eszközöket. Ónból öntött karikákat orsónehezékeknek, saját találmányu rajzolatokkal véve díszítette azokat.

Nagy előszeretettel gyűjtötte a esőgős, bogos fadarabokat, gyökereket. Azokból csinos fapipákat faragott. Ellátogatott a fazekasokhoz, megtanulta a cserépedény készítését. Az asztalo-

sok és kovácsok műhelyét is fölkereste s ha egy vas vagy rézcsövet keríthetett, abból pisztolyt, puskát készített.

Több fiutestvére lévén, egy puszta telekre házat és csürt épített magának s abba vitte menyasszonyát, büszkén mutatta nekem összes berendezéseit e szavakkal:

— A rokonok és jóemberek segítettek az épületfákat hazahordani az erdőről. Az építésnél is segítettek faragni, különben minden a saját kezem munkája. Kaput, ajtókat, ablakokat, székeket saját magam által készített gyalupadon csináltam. Az üvegtáblákat magam vágtam be, csak a deszka került pénzbe, meg az üvegtábla. A cserepes kályhát is magam csinálta formákba gyurtam s magam égettem ki, mázoltam meg. Ugy-e bizony, megjárja? Hanem ezért a tajtékpipáért adok 5 pengő forintot, add nekem, mert én csak fából és agyagból tudok pipát csinálni; tajtékkövet itt nálunk nem lehet kapni.

Az öreg Berry (saját állítása szerint a francia forradalom alkalmával menekült Berry herceg unokája) a düllobiztosai járás összes tüzi fecskendőinek elkészítését föl vállalván „Berry szabadalmazott gépgyára” fölírással ellátott műhelyt állított a községben, Laci nagyon sok időt töltött, mint már

fölserdült legény, a Berry műhelyében. Segédkezett és tanult ott. Az öreg sajnálkozva emítette, hogy minő kár paragon hagyni az ilyen. Gondos kezek alatt kitűnő mechanikus, országos híru ember válhatott volna belőle.

Lacinak egyik öccse: Elek már kis korában bujta a könyveket, gyűjtögette a régi irományokat, jöllehet is ugyanazon iskolában s ugyanazon kántortanító keze alatt élte át gyermekkorát, hol bátyja az öreg A-t sem tanulta meg, sem olvasni, sem leírni.

Az öreg Kendi Ferenc, református pap és híres sebgyógyász, közvetlen szomszédosságában laktak a Laci és Elek szülői. A pap észrevette a gyermek hajlamait és tehetségét. Könyveket kölcsönzött neki s biztatta szülőit, hogy adják be az udvarhelyi kollégiumba tanulni. Még sokra viheti, ha taníttatják, de a szülők sajnálták a költséget, hanem mert a nagyobb fiuk a gazdaságban elegendő segítséggel voltak, hagyták Eleket kénye kedve szerint gyűjteni a régi leveleket és könyveket.

Elek fölmutatta a temető sarkára eltemetve a fölírásokat s ezekből megismerte a múltban éltek családi viszonyait, kövítve a régi irományokban talált adatokkal. De bosszantotta, hogy sok a hiányzó írás, amit ő nem ért meg.

Panaszkodott emiatt Kendi tiszteletes uramnak.

— Tanulj meg, fiam, latinul, ha érteni akarod, mondta a pap. Adott neki egy Pariz—Pápay-féle szótárt és hozzá latin grammatikát.

A tudás vágya sarkalta a fiut, s csakhamar annyira elsajátította a latin nyelvet, hogy már megérthette a latin szövegű iratok tartalmát.

Emellett a furást, faragást, vésést is gyakorolta. Olyan sarkókat készített, olyan művészies díszítvényekkel látta el, olyan cifra zörgős guzsalakat csinált, hogy mindenki megbámulta.

Elekben egy archeologus veszett el. S hány ilyen tehetség maradt paragon a Székelyföldön! Marad ezután még több is a megváltozott viszonyok miatt.

Székely véreim! Ne esetek kétségbe. Lám, a Firtos lova borus időben megszürkül ugyan, de ha kifizelt a szemhatár, az a szikla fényesen veri vissza a napsugarakat. Megint feler lesz. Taníttassátok műiparra arvaló fiaitokat. Azon a téren emberekké lesznek. Az urság-latajnerségnek most befellegzett. Megvan a jó csira legtöbb fiaitokban. A kézi és műipar szabadon áll előttetek.

„Józan ész, munkás kéz, sokra kész.”

Aggyi Samu.

deke ellen vétsenek, tulcsigázott adó-tételek megállapításának kérészako-lásával, mert a nép az állam, s az adózók összessége a nép. Kérünk kell az előadó urakat, hogy e szempontot sohasem tévesszék el szem elől, s az igazság mérlegével kezükben teljesítsék azt a kötelességüket, mely kötelesség-teljesítés után az összesség csendes megelégedettsége, avagy az anyagi le-zállottság egyaránt bekövetkezhetik.

Varró Elek.

Dezső Miklós képkiallítása.

Pár héttel ezelőtt a kiváló Rezik celloművész hangversenye, most Dezső Miklós képkiallítása, rövid idő múlva a helyi festők kiállítása, — mégis csak jut ki olykor valami az udvar-helyi közönségnek is az alkotó művés-zet produkciói hallhatása és látha-tása gyönyörűségéből!

Dezső Miklós — kinek a város-házán rendezett képkiallítása most va-sárnap este zárul — csak az udvar-helyi közönség előtt volt idáig ismer-etlen, vagy kevésbé ismert nevű fest-őművész, sok más város közönsége körében, s festők között is már szép elismertségnek örvend. Legnövésőbb folyóirataink, nagy napilapjaink alkalmak adták már közölni róla, pompás képességeit és festői tudását megállapító méltatásokat. (Ezekből néhányra most számunkban mi is hivatkoztunk.)

Dezső Miklós látó szemmel jár az életben, az Isten bő napfénytől su-gárzó, vagy a földre alkonyati lilás fátlyakat lebecsátó szabad ege alatt, s amit így fogékony lelke magába lát, azt a saját erősen egyéni impresszionizmusával gazdagítva, friss és bátor ecsettel veti vászonra vagy papírra. Kiallításának egyik falán csak futó szemmel is végig tekintve, meglep az az élénkség és színragyogás, mellyel ott találkoznak. Örömet, munkát, nyár bőséget hirdető színek pompája, élet ritmusát lüktető vonalak hullámszáma mindenfelé! Egyik másik képén, annak felfogásán, technikai sajátosságain (ha egyenkint sorra vesszük) lehet vitatkozni, esetleg megütközni is, csak érintetlenül, közönbősnek maradni nem! Legbiztosabb jele pedig ez a tehetségnek, annak, hogy nem egyéniségtelen, fáradt másolóval, utánzóval, hanem egy friss és folyton fejlődést ígérő művésszel ismerkedtünk össze.

Folyton többre törekvő, a kifeje-zés újabb lehetőségeit kereső tehetség-re technikai különös levezetése is határo-zottan rámutatnak. Templomok című apró kis squarelljén a színek között a papír fehérségének kicsi foltokban, vékony vonalakban való meghagyásá-val ér el különös levezetést, élénk színhatást, dacára, hogy az egész ké-pen alig néhány szín van könnyed foltokban odavetve. A levegő élénk vibrációja, s mégis finom lehelletse-rűsége több képén érzékelhető (Nap-lemente, Őszi táj). A Játszó gyerme-kek című kép a távlat mozgó élénk-sége folytán is igen kedvesen hat, a Fürdő gyermekekben a víz mélysége, hullámszó tükrözése van igen érdeke-sen eltalálva. A Csend az Őton című kép sajátos módon, valóban magát a csendet tudja színek által megdróki-teni. Több alkonyati, ködös reggeli képen a meleg lilás tonusok, finom, szinte álomzerű ködök kapnak meg; hava világít, esendje beszél. Méretre és értékre is egyik legjelentékenyebb képe azonban a nyár forró aranyát, a munkások való komoly emberi oda-adását friss erővel, pompásan kifejező: Kéveköltők, mely már magában is egy igazi festő minden nagyrahatottsága mellett bizonyít meggyőzően.

S általában a kiállítás legtöbb képe — amellett, hogy egyszersmind kész eredmény — erős záloga is egy mind magasabbra lendülő pálya alko-tásokban dúz jövőjének!

T. L.

Városunk ügyvédei, valamint a kereszturniak és a beszerceiek a ma-rosvásárhelyi kamaránál bejelentették, hogy az új törvényben biztosított jo-guk alapján a kamarától különszakad-nak. A kamara legutóbbi gyűlésén a bejelentést tudomásul vette.

Május 1.

A Csicsor beszél, suttog... Alig egy hete még néma volt az erdei hangulat, s ma május elsőjével a természet rügyifakasztó ereje dú: lombozat-tal vonta be az erdő fáit. Susognak a lombok a lanyha tavaszi szél édes lehelletére... Megmagyarázhatatlan titku susogás, mely az ember lelkét az élni akarás, élet-szeretet érzésével tölti be. Ehhez a beszédes susogáshoz az éneklőmadarak változatos zenéje adja azt a gyönyörű hangvegyületet, mely emberileg utánózhatatlan meló-diáival még vonzóbbá teszi a rideg tél élettelenességétől szabadult erdőt. A természet alkotó munkája előtt az em-beri gyarlóság eltöprül, s önkéntelen áhitattal, megilletődéssel keresgél, kutat a mélyseges titku alkotó erő után: a természet ezer meg ezer ce-dált vizsgálva, tudatára öbred még a legelfogultabb is, hogy van, volt és örökké lesz egy megfoghatatlan, nem látott és nem látható felsőbb lény, mely előtt az emberi góg, felfuvalko-dottság, mint porszem fuvódik el a rettenetes világűrben... Isten... Je-hova... Allah... s ki tudná felsor-olni, milyen néven imádják, bár más és más nyelven és ritus szerint; de a fohász egyhez és egy célért összpont-sul...

Május elsője! A dolgozó proletár, a szervezett munkásság e napon leteszi a szerszámat: ünnepelni május elsőjével a létet, életet s a jog és igaz-ság diadalát, mely közös emberi kivá-nalom. Együttal észrevétni akarja azt is, hogy a tőke nem lehet egye-dül elzárkózott hatalom, de megér-tésre van szükség. A két fél között, ha békében él is egymás mellett: az elvi harc örökös. A béke sohasem le-het teljes, amíg gazdag és szegény, tőke és munka lesz a világon. Vajjon hányan vannak, kik az általános em-beri küzdelemben ráérnek azon is gon-dolkozni, hogy e kettő megértése mi-lyen áldás az emberiségre? Vajjon a rideg és folyton ellenséges szemben-állás nem káros e a termelés szem-pontjából is? Az élni akarás ösztönös-ségével kér a munkás az erősebb fél-től megélhetést munkája ellenértéke-képpen.

A dolgozó emberiségnek azért oly kedves az életet lehelő, rügyet fakasztó május: hogy általa megújodva, friss munkakedvvel, az élni akarás ruga-nyosságával indul tovább abban a munkakörben dolgozni, hová őt a sors állította. Megfoghatatlanul legszebb te-remtése Istennek az ember, kinek ő észt, lelket és szívet adott, s e harc-ban — mely a nagy természetben is folyik a gyöngébb ellen — e három isteni ajándék, annak ilyen vagy olyan fejlettsége, nemessége nagyban befo-folyásolja az egyesek és tömegek gaz-dasági életét, jólétét.

A verőfényes május adja e gon-dolatot az élet mélységeiben és ezer küzdelemben elmerülő embernek, ki nem csak a maga elzárkózott világá-ban leli boldogságát, s habár az össz-emberiség egymást megértésén nem is dolgozhat nagy hatással, de szíve nem marad zárva az ezt munkáló ut-törők előtt.

Ez elgondolásba mélyedve s az újra éledt természetet áhitatos gyö-nyörrel szemlélve, — még egy elbá-joló kép ragadja meg figyelmünket, mely szépen illeszkedik bele ebbe az ideális környezetbe: kedves és vidám gyermekcsoportok élénksége, játékos-sága. A természet szépségei, alkotásai iránti mohó érdeklődésük, életkedvük, akarásuk megnyilatkozása — mi köz-ben a játékra is jut idő — oly kép,

mely szintén a tavaszhoz tartozik; a rügyet fakasztó, újra és újra megim-métlődő kedves május hangulatának kiegészítője!

(—)

SPORT.

Szép számú közönség előtt felelt le a múlt vasárnapi Hargita—M. T. E. barátságos mérkőzés. A játék mind-végig fair és élvezetes volt. A Hargita mindkét féljében uralta a pályát s valóságos kapuhoz szögezte ellenfelet s hogy még sem győzött legalább 3—4 goalal ellenfele fölött, az csak csatá-rai abszolút gólképtelenségén mulott. Csapán a két szélső csatár, Dániel és Petri tudtak posztjukhoz méltó nivós játékokat produkálni. Még szerencse, hogy kitűnően működő védelmünk az M. T. E. minden akcióját csírájában elfoj-totta; mert könnyen megeshetett volna, hogy ha az M. T. E. véletlenül 1 goalt elér, (miután Solymossy még a Hargita javára megítélt 11-est is mellé rugta) megsemmisítő fölénye dacára is elvesztette volna a mérkőzést a Har-gita, így pedig 0:0 végeredménnyel zárult be a mérkőzés.

Most 6-án, vasárnap, a segesvári Turn-Verein szimpatikus együttese vendégszerepel városunkban. Kedvező idő esetén a Hargita maximális gó-larányu győzelmét várhatjuk; mivel végre az eddig örökké oly szármalmasan sze-replő csatársor közepére is, reményünk szerint, sikerült Flittner személyében egy olyan centert találni, aki akcióké-peessé bírja tenni a csatársort. Minden-esetre kíváncsian várjuk az eredményt. Ez a mérkőzés a Hargita—Brasovia bajnoki mérkőzése helyett lesz, mivel a kényszerítő körülmények közbejötté foly-tán a Hargita a bajnoki mérkőzésről kénytelen volt lemondani.

Jövő vasárnap, 13-án a megyesi „Amatőrök” csapatát fogja barátságos mérkőzésre vendégül látni a Hargita.

—h—r.

A Hargita Testőrségi Egylet

ez évi közgyűlésén a következő tisztikart választotta meg: Elnökök: Kiss Ist-ván, alelnökök: Pollák Béla és Z. Se-bess József, titkár: Biró Gyula, intéző: Hirsch Lajos, pénztáros: Kovács Lázár, ellenőrök: Péter József, Szorger János, Bardocz József és Kerestély Gyula, gazda: Kovács István, jegyzők: Szabó Károly és Pakó Mihály, jogtanácsos: Kálmán József dr., mérnök: Török Artúr, orvosok: Böhm Jenő dr. és Or-bán Domokos dr., szertáros: Ferenczy Jenő, csapatkapitány: Gollner Ottó. Vá-lasztmány: Elnök: Papp Z. Endre, vá-lasztmányi tagok: Timco ezredes, Bro-sos Mihály őrnagy, Crăciun Nicolae, Andreias György, a helyben állomásozó ezred két tisztje, Acs Lajos dr., Bar-kóczy Albert, Cirlea Cornél, Hirsch Hermann, Orbán Endre, Szabó Dániel, Zsigmondovits Vilmos.

HIREK.

Május 5.

Intézkedés az iskolai év befejezésére.

A Kolozavárt székelő közoktatás-ügyi vezérigazgatóság 8454—1923. sz. a. rendeletet adott ki az összes állami és felekezeti középiskola iskoláknak az iskolai év befejezésére vonatkozólag. A rendelet szerint jun. 20-án lesz az utolsó tanítási nap; 21-én az osztály-fők leteszik az igazgatónak a tanulók érdemjegyeit tartalmazó névjegyzéket; június 22—25-ig általános összefogla-lás, a tanulók előmenetelének és ma-gaviseletének végleges megállapítása. Június 26-án tanári értekezlet, 27-én bizonyítvány-írás, 28-án az eredmény kihirdetése. Június 26-tól július 5-ig kirándulás, kiállítások rendezése. Ju-lius 5-én évről ünnep. Június 20-tól július 5-ig magánvizsgálatok. Július 1—10-ig mindennemű fiú- és leányis-kolák alsó tagozatának (IV. osztály) tanulmányi befejező vizsgái és éret-tégi vizsgálat.

Ez a rendelet azoknál a feleke-zeti iskoláknál, ahol az iskolai évet

szepember 1-én kezdték meg, így módosul: Utolsó tanítási nap június 15. Előzetes osztályozás június 16. Általános összefoglalás június 18—20. Végleges osztályozás június 21. Bizo-nyítványírás június 22—23. Eredmény kihirdetése június 25-én. Magánviza-gálatok június 18—30. Alsó tagozat befejező vizsgálatai és érettségi vizs-galat július 1—10. Az utolsó tanítási nap a VIII. osztályban június 9. Ered-mény kihirdetése június 10. Érettségi írásbeli vizsgálat az összes intézetek-ben június 11., 12., 13., 14-én.

Eltalálta.

Május elsőjén reggel Hájjasfalván tarisznyás meg átalvatos székely atya-fiak rontanak be a narmadosztályu ko-csiba. Méltatlankodnak, hogy drágáb-ban adták nekik a jegyet, mint ed-dig. Bosszúságukat még fokozza az az érthetetlen dolog, hogy a jegycédula a régi, olcsóvilágbeli s új árt csak ugy, plajbással mivel firkantották rá. Találgatják a legujabb drágulás okát. Egyik azt mondja, biztos: új ember a pénztáros, nem érti még jól a dolgát, a másik úgy véli, hogy elsőjén nem kaptak a vasutasok fizetést, tehát drá-gábban adják a jegyeket, hogy így csi-náljanak maguknak egy kis pénzt.

Egy öreg atyafi szemmel látható-lag unja már ezt a sok félrebeszédet, megnyomkodja pipájában a dohányt, szippant néhányat, legyint kezével és aztán a meggyőződés nyugalmával je-lenti ki: „Nem jó helyen tapogatóztok. Leégett az újszékelyi hid, azért fi-zetünk többet az u'azásért. Kell a pénz a reperálására.”

Pál István szenátor a parla-ment megnyitására május 1-én Buka-restbe utazott.

Előléptetések a bíróságnál és a telekkönyvnel. Glosz Miksa dr., Máthé Dániel és Popescu Mihail helybeli törvényszéki bírákat a VII. fizetési osztály 1 fokozatából a VI. fiz. oszt. 3 fokozatába léptették elő. Ugyancsak előléptették Ungváry Alajos itteni X. fizetési osztálybeli telekkönyvvezetőt a IX. fiz. oszt. 1 fokozatába és Kiss Lajos kereszturni telekkönyvvezetőt a IX. fiz. oszt. 1 fo-kozatából a VIII. fiz. o. 1 fokozatába.

Sajtóhiba. Bosszantó és sajná-latos sajtóhiba csuszott be a múlt szá-munkban közölt „Lakbárszerződések” kezdetű hírnkbe, melynek értelmé-ben (a szedett szöveg szerint) a meg-hosszabbított szerződések után a bér-összeg 1/3-ának megfelelő bélyegille-ték lenne lerovandó, ami természet-e-sen képtelenség és lehetetlen. A való-ságban a bérösszeg 1/2- százalékának megfelelő bélyegről van szó; a közle-mény tehát helyesen így értelmezendő.

Halálozás. Farcádi Sándor Áron városunkban, április 29-én, 74 éves korában elhunyt. A sokak által ismert, derék öreg polgárt kiterjedt rokonság gyászolja, nagy részvét mellett temették.

Nagy Dániel szabó f. hó 2-ikán, 43 éves korában, városunkban elhalt. A javakorabeli derék iparos, harctéren szerzett betegségben, hosszas szenvedés után hunyt el; halála nagy részvé-tet keltett.

Templomi hangverseny. A ref. koll. ifjusága által, a Székely Dalegy-let és a Filharmonikus Társaság közre-működésével május 10-én, csütörtökön d. u. 5 órakor, a szegény tanulók fel-segélyezésére, rendezendő templomi hangverseny műsora: 1. Beethoven: Isten dicsősége. Énekli a Székely Dal-egylet énekkara. 2. H. Wieniawsky Op. 17. Legende. Hegedű játsza Kiss Elek tanár, orgonán kiséri Kovács Irma VIII. o. 3. Veres Gábor: Dicső-ség a magasban. Énekli Z. Sebens József tanár; orgonán kiséri Szabó Magda IV. o., hegedűn Kiss Elek tanár, cal-lón Filó Ferenc dr. 4. Varga József: Keresztfán. Éneklik Kovács Erzsébet VIII. o., Baczó Anna VI. o., Jeszenszky Árpád és Joós Imre VIII. o., orgonán kiséri Kovács Irma VIII. o. 5. Vonós négyes. Játsza a Filharmonikus Tá-

szág vonós négyese. 6. Szuhay: István hatalmas. Quartett. Éneklik Jakab György, Barokk Károly VI. o., Bartha Sándor, Joós Imre VIII. o. 7. Haydn: Részlet a „Teremtés” oratoriumából. Előadja a ref. koll. énekzenekara. Belépő díj, személyenként 10 leu. Felülfizetéseket köszönettel fogadják.

A tavaszi képtárlat és kézimunka-kiállítás rendezőbizottsága, mint értesülünk, már véglegesen megállapította a tervezgetés első hírel óta nagy érdeklődéssel várt kiállítás helyét, idejét és a részletes munkatervet. A művészi szempontból nagyon értékesnek ígérkező kiállítás a ref. kollégium tornatermében lesz elhelyezve, s május 15-től 25-ig lesz nyitva, úgy hogy a pünkösdi ünnepek alatt is bárki megtekintheti. A kiállításon csak művészi értékkel bíró eredeti képek, olaj- és vízfestmények, valamint művészi női kézimunkák vehetnek részt. Az anyag kiválogatását és összegyűjtését egy bizottság fogja végezni, s egy zsűri fogja eldönteni, hogy mely képek és tárgyak állíthatók ki. A tárlatot egy műsoros theadélután fogja befejezni, amelynek részleteit jövő számunkban közöljük. Biztosra vesszük, hogy a Jótékony Nőegylet eme nagy munkát és sok fáradságot igénylő vállalkozását fényes erkölcsi és anyagi siker fogja koronázni. A műsoros theadélután érdekességét különben nagyban fogja emelni, hogy azon egy Székely Dalegylet, mint a Filharmonikus Társaság énekkara is részt vesz, s a filharmonikusok közkedvelt vonósnégyese is közreműködik.

A külföldre utazni óhajtoknak az utlevél irányában szükséges igazolványokról és azoknak az illetékes hatóságoktól való beszerzéséről szívesen szolgál felvilágosítással déli 12—1/4 óra között Cădar, áll. rend. irattárnok, a bejelentő hiv. vezetője.

Konfirmációi ünnepély. A helybeli református egyházban a konfirmációi ünnepély áldozó csütörtökön d. e. 10 órakor lesz a templomban. Ez alkalommal 60 növendék fog felvételt az egyházba. A növendékek kikérdezése azt megelőzőleg szerdán délután 3 órakor lesz a templomban.

x Dónos Béla dr. hosszabb külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett, rendelését Bul. Reg. Ferd. No. 53. megkezdette. Lakása: Bul. Reg. Ferd. No. 69. (Kossuth u.) Rendel főleg szülészeti, nőgyógyászati és női hólyagbetegségek részére. Délelőtt 10—12-ig, délután 4—6-ig.

Felhívás. A helybeli Jótékony Nőegylet a f. hó 15—25. napjain rendezendő festmény- és női kézimunkakiállítást nagyszabású műsoros estélylyel fogja berekeszteni. A műsor után néhány festményt és női kézimunkát fog a rendezőség kisorsolni. Sorsolás alatt a rendezőség által felállított buffetben friss sör, szendvics és sütemények lesznek elárulva. Tekintettel arra, hogy az egész kiállítás jótékony célra, szegények segélyezésére, lesz rendezve, kéréssel fordul a nőegylet elnöksége a nagy közönség anyagilag tehetősebb tagjaihoz, hogy szíveskedjenek a buffet számára tésztát, söröt, vagy szendvicset felajánlani. A szíves adományokról kérjük a nőegylet elnököt f. hó 23-ig értesíteni.

A Rókvárosban, a város alsó részében lakók köréből hallottunk ismételt panaszokat mindegyre előforduló lopásokról. Innen ruhanevelők, más-honnan tyúk és csirkék tűnnek el; gyanús külsejű (olykor katonaruhát viselő) alakok a lakásokba is betolakodnak s az egyedül otthon találtaktól holmit sokszor fejegetőzve követelnek. Mindezek a lakosságot nyugtalanítják s a közbiztonság tudatának helyre állítása valóban e helyen is szükséges lenne. Ajánljuk mindezt a rendérhatóság szíves figyelmébe.

Budapesten árumintavásár lesz f. hó 19—28-ika között, mely a múlt évi tapasztalatokból következtethetőleg, eredményes és látogatott lesz. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az utazás megkönnyíthetése érdekében a megtehető lépéseket megtette s az érdekelt köröket értesíti, hogy a vásárra igazolvánnyal utazók a

magyar vasutakon 50%, os díjkedvezményt kapnak s Magyarországra május 15—25-ig magyar vizum nélkül utazhatnak be; azonban a hiányzó vizumot és tartózkodási engedélyt az árumintavásár területén működő utlevélkirendeltségnél utólagosan mégis be kell szerezniük. A megelőző évek tapasztalatai a kamarát arra készítik, hogy ezen semmi előnyt sem nyújtó, de a kirendeltségeknél levő képzeltlenül nagy tolongással járó vizumoztatást ne ajánlják, hanem javasolják azt, hogy a vizumoztatások már itten, vagyis a cluji, illetve a bucaresti magyar külképviseleteknél eszközöltessenek. A kamara közözhajra — úgy ahogy azt a múlt évben is tette — ebben az évben is vállalja a már teljesen elkészített utleveleket magyar vizumoztatás. Mindazok tehát, akik körülményeik folytán utleveleiket a kamarával óhajtják láttamoztatni, azokat május hó 12-én déli 1 óráig a kamara titkári hivatalába nyújtják be. A legajánlatosabb lenne, a helységenként (városonként) összegyűjtött utleveleket egy megbízható úrral juttatni a kamarához. A kamara az ilyképpen május hó 12-ikéig összegyűjtött utleveleket május hó 16-tól kezdve vizummal ellátva, az addig bizonyára megérkezett vásári igazolványokkal együtt az utlevelektől jövő legitimált megbízottnak átadja. 50%-os utlevél láttamoztatási díjban 110 leut, eljárási költségekben pedig 40—40 leut, tehát utlevelenként összesen 150—150 leut kell a kamarának beiktatni.

Kónya Jancsi, városunk Erdély-szerte híressé lett cigányprimása, legutóbbi szerződése lejárván, néhány hétre hazaérkezett. Ő fog zenekarával muzsikálni már a Gyurkovicsa leányok mai előadásán is.

Elveszett egy kitüntetői érem, a múlt hó 29-én, vasárnap este 9—10 óra között a Kossuth- és Bethlen-utcákon. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül. Cădar állami rendőrségi irattárnok és bejelentő hiv. vezetője.

Színlelőadás. A szombatfalvi ifjuság f. hó 12-én, szombaton, este színlelőadással összekötött táncmulatságot rendez a Bukarest-szálloda színháztermében. Színe körül Lukácsy Sándor „A Vereshaju” című 3 felvonásos népszínműve. Az előadás, amelyben az ifjuság legjobb erői játszanak, igen jónak ígérkezik, s azért a jórátörő ifjuság pártfogása céljából kérjük a n. közönség szíves megjelenését. A rendezőség.

x Dobogó fürdőn 3 szobából és mellékhelyiségekből álló, kőből épült Deobald-féle villa, — **Odorheiu—Székelyudvarhelyen,** Str. Princ. Elisabeta (Bethlen-utcában) Lapka-féle üzlet, kettős telek, ház és berendezés eladó. Értekezhetni: Jodál Gábor dr. ügyvéd irodájában.

x Elveszett Burján Domokosné Petreni (homoródszentpéteri) lakos részére kiállított iparigazolvány és egy vaj- és sajt szállítási könyvecske. Becsületes megtaláló juttassa el ezen igazolványokat a fenti címre.

KÖZGAZDASÁG.

Sűrű könnyeket hullató május, köszöntelek! A zöldbe kirándulóknak, a sétakedvelőknek kellemetlen lehet könnyhullatásod; de a gazdáknak annál kedvezőbb. Enyhe esőtől né a fű, hajt sarjba az elvetett mag s kap kálászba az őszi vetés.

A kereszturi tavaszi vásár közepes felhajtás mellett, a lanyhaság jegyében indult meg. Órákig alig kottetett valami vásár. Később élénkség volt észlelhető. A jó husban levő teheneket és

apróbb állatokat, a fejős, borjas teheneket s a legelőre hajtható borjakat vásárolták. Néhány pár ökör is került kereskedő-kézbe. Feltűnő jelenség, hogy a híres kereszturvidéki ökröket még fel sem hajtották a vásárra, a kiviteli zárlat fennállása miatt. Nagyobb marhakereskedők nem is mutatkoztak. Jobb fejős, borjas tehének 5000—7000, egy éves borjuk 1200—1600 leuban keltek el darabonként, jobb ökrök párjáért 20—26 ezer leut is fizettek.

A múlt keddi piacon a gabona árak nem változtak.

Nagy Lajos csekefalvi lakosnál két drb tenyészkepes 10—10 hónapos mangalica kan eladó. v-é.

Nyilttér.

E rovat közleményeért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

Nyilatkozat.

Tekintettel arra, hogy Paikó József fiunk akarataink ellenére állott szolgálatba, kijelentjük, hogy érte semmiféle anyagi felelősséget nem vállalunk.

Corund, 1923 május 3.

Paikó Lajos és neje.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu (Székelyudvarhely)

Meghívó.

A „Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu” 1923. évi május hó 21-ik napján d. e. 11 órakor, saját üzlethelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

Tárgy:

1. Üzemeltetés finanszírozása.
2. Alapszabálymódosítás.

Odorheiu, 1923 május 5.

Az igazgatóság.

A közgyűlésen szavazati jogot csak azon részvényes gyakorolhat, aki részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés megnyitására a részvénytársaság irodájában letétbe helyezte.

Eladó olcsó ház.

A Tometű-utca 1. és 1/b. számú házas telek két lakóházzal, közös udvarral, kis veteményes- és gyümölcsösökkel szabadkézből igen előnyös feltételek mellett eladó. Értekezni lehet a megbízott dr. Kassay F. István székelyudvarhelyi ügyvéddel.

Egy 4 **benzin-motor** „Wanderer” H.P. erejű rendszer, két gyorsasággal, ujonnan kijavítva e l a d ó. Megtekinthető: **Carol Rösler Károly,** Odorheiu—Székelyudvarhely.

Meghívó.

A „Székelykereszturi Önszegélyző Népbank”

51-ik rendes közgyűlést

Székelykereszturon 1923. évi május hó 21-én délelőtt 8 órakor tartja hivatalos helyiségében, melyre a tagok tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság jelentése az 1922 ik üzletévről s ezzel kapcsolatosan a nyereséghelyesítéséről szóló javaslat tárgyalása.
2. Felügyelő bizottság jelentése.
3. Zárakadás és mérleg betörjesztése, letárgyalása, megállapítása, az igazgatóságának és felügyelő bizottságának 1922-re a felmentés megadása.
4. Alapszabályszerű indítványok. Cristur—Székelykeresztur, 1923. február 4-én.

Egy jó házból való leány üzletbe felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Értesítés.

1 liter érmelléki asztali bor 10 leu
1 „ küküllőmenti asztali bor 12 „
1 „ bikavér 12—14 „
1 „ marosmenti fajbor 14 „

Orbán és Markovits

borkereskedőknél
Odorheiu—Székelyudvarhely.
Nordóvételnél nagy árkedvezmény.

Jóházból való fiu tanulóknak felvétetik Dragomán D. üveg- és porcellán üzletében.

Invitare.

„GHIATA” Fabrica orasenescasca de Ghiata S. A. Odorheiu tina la 14 Mai 1923. d. a. la 4 oare in cancelaria firmei Rafinaria si Intreprizuitul Liber al Fabricantilor de Spirit din Judetul Odorheiu S. A.

adunare generala extraordinara

la care invita actionarii.

Obiecte.

1. Modificarea satutelor.
2. Alegerea unui membru in Consiliul de Administratie.
3. Propuneri.

Meghívó.

A városi jéggyár részvénytársaság május 14-én d. u. 4 órakor az Udvarhelymegyei Szeszifiaomító r. t. irodahelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket meghívja.

Tárgy.

1. Alapszabály-módosítás.
2. Egy megüresedett igazgatósági tag választása.
3. Indítvány.

Arverési hirdetés.

Folyó évi május hó 18-án Călugereni (Homoródszentpéteri) községben egy jó karban tartott egy járatu, gyári szerkezetű malom a hozzátartozó 8 tőerős nyersolajmotorral együtt és egy tizedes mérleg nyilvános árverésen eladatik. **Márton Lajos.**

Dela primăria oraşului cu consiliu Odorheiu.

No. 1451/923 adm.

Hirdetés.

A Hadügyminisztérium 12437/923. számú rendelete alapján szigoruan tilos polgári egyéneknek katonai ruhákat viselni. Akik ezen rendeletnek eleget nem tettek, szigoruan megbüntetettnek.

Odorheiu, 1923 április 30-án.

Városi tanács.

Meghívó.

A Székelykereszturi Takarékpénztár Részvénytársaság

rendkívüli közgyűlést

1923. május hó 15-én délután 3 órakor fogja megtartani Székelykereszturon, az intézet hivatalos helyiségében, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Alapszabály-módosítás és kiegészítés.
2. Indítványok.

Cristur—Székelykeresztur, 1923. április hó 26. **Az igazgatóság.**
A közgyűlésen résztvenni kívánó részvényesek tartoznak részvényeiket f. évi május hó 14-én déli 12 óráig az intézet pénztáránál elismervény ellenében letenni. Indítványok az alapszabályok értelmében az igazgatóságnak előzetesen bejelentendők.

„Sanitas”

szobagözfürdő (teljesen új) jutányos áron eladó. Cim: a kiadóhivatalban.

„Radio” hirdetés

Agronomul Institut | Gazdák Biztosító de Asigurare S. A. | Intézet R.-társaság.

Vezérigazgatóság: Arad. —○○—

Igazgatóság: Bukarest.

Tisztelettel közli a biztosítani óhajtó közönséggel, hogy a külföldi viszontbiztosító társulatokkal (köztük a világszerte ismert sweizi „Bazeler“ viszontbiztosító Intézet, melynek tőkéje **több 100 millió sweizi frankot** teszen ki) kötött előnyös feltételei folytán, — továbbá **mert kartellen kívül áll**, — abban a helyzetben van, hogy minden más társulatnál a legolcsóbb díjjal köthet:

Tűzkár elleni biztosításokat: gyárak, ipartelepek, erdők, fakészletek, házak, raktárak, kereskedések és ingóságokra.

Betörés, rablás biztosításokat: bankok, küldönczök, üzletek és házi ingóságokra.

Balesetbiztosításokat: halálesetre, rokkantságra és napi munkaképtelenség esérére.

Élethossziglani: vasúti- és hajózási biztosításokat.

Életbiztosításokat: elérés, vagy halálesetre, minden elképzelhető módozat szerint (balesettel, rokkantsággal, nyugdíjjal összekötve is) orvosi vizsgálattal vagy anélkül.

Állatbiztosításokat: dögvész ellen.

A társaság és viszontbiztosítóinak alap, tartalék (biztonsági) tőkéje 500 millió fölül.

A társaság eddig Udvarhely megyében tetemes kárt fizetett ki, köztük az alsó- és felsősófalvi károkat.

==== Székelyudvarhelyi főképviseelő: =====

Szabady Tivadar volt főszolgabíró

Bul. Reg. Ferdinand (volt Kossuth-u.) 109/a.

Minden más társulatnál több évre lekötött biztosításokat a társaság felelősség mellett átvesz és azt olcsóbb díjjal megköti.

Felvilágosítás díjtalan!

Kérjen ajánlatot!